



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק תיצוני:

וועדה בראשות כב' השופט שי (משה) מזרחי, עוה"ד דן יערי וד"ר עמנואל כץ



המערער :

יצחק חנוך

נגד

המשיב :

משהב"ט - אגף השיקום - קצין תגמולים

3

פסק דין

4

5

א. פתח דבר:

6

עניינו של ערעור זה בהחלטת המשיב מיום 2.8.2010 בזו הלשון:

7

"הנדון: תביעתך להכרת זכות נכה מיום 21.6.2007 - החלטה: הריני להודיעך כי לאחר עיון בתביעתך ובתוצאות הבדיקות הרפואיות והנימוקים הרפואיים המצוינים בחו"ד הרפואית מתאריך 10.9.2009, הגעתי למסקנה כי מצב ברוך שמאל החמיר חלקית כתוצאה מהחבלה מ- 14.11.2004 שאירעה בתקופת שירותך ועקב שירותך הצבאי. ההחמרה שעל חשבון השירות הינה בשיעור של מחצית מדרגת הנכות הכוללת. דרגת נכותך הכוללת הינה אפוא 5% (מתוך 10% בגין מצב אחר שחזור המצולבת הקדמית ברוך שמאל ו-1% צלקות ניתוחיות עדינות)".¹

12

13

14

ב. השאלה שבמחלוקת:

15

האם נכותו הכוללת של המערער², יליד 1984, אירעה לו בתקופת שירותו הצבאי ועקב השירות, או שמה צדק המשיב בקביעתו כי רק מחצית הימנה קשורה לשירות הצבאי כאמור.

16

17

18

ג. סקירת המסמכים הרפואיים והכלליים:

19

סברנו כי נכון יהיה להביא בפני הקורא את סקירת המסמכים הרפואיים והכלליים הנוגעים לחבלותיו של המערער, בסדר כרונולוגי, וקודם דיון בעדויות ובחוות הדעת, על מנת שדברי העדים יובנו כהלכה.

20

21

22

להלן סקירת המסמכים האמורים בסדר כרונולוגי, החל מחיום בו התלונן המערער לראשונה בפני רופאו על בעיה בברכיו.³

23

24

25

ההפניה תהא למסמכים "בתיק הרפואי" (להלן: ב.ת.ר. - טעויות כתיב ודפוס תוקנו על ידינו).

¹ דרגת הנכות קבועה החל מיום 24.8.2006.

² קרי 10% אורתופדית ועוד 1% קוסמטית.

³ התלונות החלו עוד קודם שירותו הצבאי, כמוסבר להלן.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"ע 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

- א. ביום 11.5.1999 וביום 14.5.1999 פנה המערער בתלונה על "כאבי ברכיים" לקופת החולים ונבדק על ידי ד"ר אדלמן.⁴ הרופא קבע כי בצילום ברכיים⁵ לא נמצאו סימנים פתולוגיים ורשם "PAINFUL KNEES". כך גם נרשם ביום 11.5.1999 וצוין כי טווח התנועה היה מלא, ללא תפליט, סימנים מיניסקיאליים שלילים ויציבות שמורה. המערער נשלח לטיפול פיזיותרפיה.
- ב. ביום 20.3.2003 רושם ד"ר אדלמן בפרק התלונות "חבלה סיבובית ברך שמאל לפני מסי שבועות"⁶. בדיקתו העלתה "רגישות קלה מפרטלרית ברך שמאל, טווח מלא, יציבות שמורה, ללא סימנים מיניסקיאליים, וארוס קל, טחינה שלילי... צילום ברכיים: ב.מ.פ. PAINFUL KNEES". "נשקול גנוטריין" (תומך ברך).
- ג. ביום 14.4.2003 בפרק התלונות רושם ד"ר אדלמן "חבלה סיבובית ברך שמאל לפני חצי שנה שיפור ושוב כאבים לפני חודש"⁷. בבדיקתו מצא "רגישות מעל אינסרציה דיסטלית ITT ברך שמאל, טווח מעט מוגבל, בכיפוף סופי, יציבות שמורה, ללא סימנים מיניסקיאליים, וארוס קל, טחינה שלילי... PAINFUL KNEES". המערער הופנה לאורתופד "לקבלת אביזר". "תכנית טיפולית: GENUTRAIN תומך ברך, ביקורת, מכתב לצה"ל".
- ד. ביום 28.10.2003 נכתב תחת תלונות המערער "חבלה סיבובית ברך שמאל לפני שנה-שיפור"⁸. בבדיקת המערער מצא ד"ר אדלמן "ללא רגישות מעל ברך שמאל, טווח מלא, יציבות שמורה, ללא סימנים מיניסקיאליים, וארוס קל, טחינה שלילי". לא למותר לציין כי התניבה PAINFUL KNEES כבר לא רשומה במועד זה.
- ה. עד כאן הרישומים עובר לגיוסו של המערער לצה"ל.⁹
- ה. מתדפיס מפגש רופא מיום 15.11.2004 עולה כי המערער התלונן על כי "מאתמול כאבים בברך שמאל לאחר משחק כדורסל. כמו כן מציין קושי בכיפוף מלא של הברך. מציין שסבל מבעיה דומה לפני כשנה אז טופל בזריקה כלשהי לברך עם הטבה. כמו כן אידועים דומים בעברו. בריא בד"כ". נמצא כי טווח התנועה בברכו מלא עם מעט נפיחות בברך ורגישות¹⁰.

⁴ בת"ר 122+97.

⁵ אליו הופנה המערער ביום 11.5.1999.

⁶ בת"ר 120.

⁷ בת"ר 119.

⁸ בת"ר 118.

⁹ התגייס לצה"ל בדצמבר 2003.

¹⁰ בת"ר 63.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 24219-09-10 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

- 1 ו. בתיעוד אירוע מיום 23.12.2004 נכתב כי "לדבריו כאבי ברך שמאל לפני שנתיים לאחר
2 חבלה במשחק. כיום אירוע של חבלה סיבובית לפני חודש"¹¹.
- 3 ז. ביום 21.2.2005 תועדה פנייה למרפאה ועל פיה הגיע המערער "בגלל כאבים ב SCJ
4 משמאל. נחבל בתד אין דפורמציה יש קליטה במיפוי מעקב". בבדיקה נמצא כי "ברך
5 שמאל טווח מלא אין נזל מגירה++ לחמן++ פיווט++ נראה שיש קרע של ACL זקוק
6 לשחזור...הפציעה בברך לפני הצבא לדבריו"¹².
- 7 ח. ביום 17.7.2005 נכתב כי המדובר ב"סיפור של חבלה עקיפה בכוזר של לפני 6 חודשים,
8 הופיעה נפיחות ומאז מעיזות, הועלה חשד לקרע ACL. ברך שמאל רקורבטום לחמן
9 מגרה PIVOT+++ טווח מלא ללא רגישות סדק פרקי"¹³.
- 10 ט. ביום 9.8.2005 נרשם על בסיס צילום ברך שמאל כי "רושם שמדובר בדפורמציה מולדת
11 של קצה הפרוקסימלי של פיבולה. לא הודגם שבר, אסימטריה קלה של המפרק עם
12 הרחבה של חלק הלטרלי נזל?"¹⁴.
- 13 י. ביום 19.11.2005 מדווח המערער במרפאה על כי סובל מ"כאבים בברך שמאל מהיום. יש
14 נפיחות. לדברי החייל קרע בעבר את הרצועה בברך זו והיום רץ וחש כאבים"¹⁵. בבדיקתו
15 נמצא כי אינו מסוגל לדרוך על הרגל, ניכרה נפיחות משמעותית באזור הפיקה של ברך
16 שמאל, סובל כאבים עזים ואינו מסוגל לכופף או ליישר את הרגל. לא אותרו סימני
17 טראומה ישירה באזור מפרק הברך¹⁶. הופנה למיון.
- 18 יא. ביום 20.11.2005 הופנה המערער למרפאה אורתופדית בבית החולים רמב"ם ונכתב כי
19 "הוסבר לחייל שמדובר בברך נעולה קרוב לוודאי ע"ב קרע במיניסקוס מדיאלי בברך
20 שאינה יציבה מלכתחילה (ידוע על קרע ACL)"¹⁷.
- 21 יב. ביום 30.11.2005 נכתב כי "לפני שנה חבלה סיבובית בזמן אימונים בברך שמאל. מאז
22 התחיל לסבול כאבים בדריכה והגבלה בתנועות בברך. לא עבר בירור המשיך מאמצים
23 בברך. שבועיים לפני קבלתו למחלקתו שוב סיבב ברך שמאל בזמן ריצה. ברך ננעלה."¹⁸
24 המערער הופנה למיון.

¹¹ בת"ר 70.

¹² בת"ר 60.

¹³ בת"ר 57.

¹⁴ בת"ר 58.

¹⁵ בת"ר 53.

¹⁶ בת"ר 52.

¹⁷ בת"ר 75.

¹⁸ בת"ר 48.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

- 1 יג. באותו יום ובחדר המיון של בית החולים "אסף הרופא"¹⁹ טופל המערער בגין "כאבים
- 2 **בברך שמאל".** נכתב כי עבר ארטרוסקופיה לפני 7 ימים בה נמצא קרע של רצועת ACL
- 3 וכי הוא מועמד לשחזור.
- 4 יד. ביום 12.12.2005 מילא המערער "דוח על פציעה"²⁰ וכתב בו כי "במהלך מד"ס כדורסל
- 5 **בצבא, עברתי חבלה סיבובית בברך. הדבר נבדק ועולה חשד לקרע ב-ACL. קיבלתי**
- 6 **תקופת ב' המשכתי פעילותי בצבא בתור לוחם עם הקלות (לא ברור) והמשכתי במסלול**
- 7 **והכשרתי כלוחם".** תאריך הפציעה הועמד על יום 14.11.2004. נרשמו שני עדים למקרה.
- 8 מפקדו של המערער חתם על הטופס ואישר את המקרה.
- 9 טו. ביום 13.12.2005 בהודעה על שחרור מאשפוז נכתב כי "התקבל לאחר חבלה סיבובית של
- 10 **ברך שמאל מלפני כשנה וחבלה חוזרת כשבועיים לפני קבלתו"**²¹.
- 11 טז. ביום 9.1.2006 מתדפיס מפגש עם רופא מומחה עולה כי נמסר על "חבלה בברך שמאל לפני
- 12 **כחודשיים...קלינית היום ברך שקטה טווח מלא ברך מאד לא יציבה יש מקום לשחזור.**
- 13 **קרע ברצועה ברך שמאל"**²².
- 14 יז. במסמך בתי"ר 114 שאינו נושא תאריך אולם דומה כי נכתב בשלהי 2005 נכתב כי המערער
- 15 הוזמן לארטרוסקופיה בשל סיפור של חבלה סיבובית לברך במהלך משחק כדורסל
- 16 ולאחריה הברך התנפחה והתיישרה. בבדיקה הני"ל נמצא קרע מלא של ה-ACL.
- 17 יח. ביום 13.6.2006 הופנה המערער למרפאת ברכיים לביקורת. בביקורת נשלח המערער
- 18 לחמשך פיזיותרפיה וביקורת בעוד חודש²³.
- 19 יט. בסיכום אשפוז מיום 13.6.2006 נכתב כי המערער התקבל אלקטיבית לצורך שחזור ACL
- 20 משמאל ו"לדבריו לפני 1.5 שנים נחבל חבלה סיבובית בברך שמאל במהלך אימון צבאי.
- 21 **מיד לאחר החבלה הופיעה נפיחות בברך. בהמשך מציין אירועי חוסר יציבות של הברך. 4**
- 22 **חודשים לפני קבלתו חבלה סיבובית חוזרת ומאז החמרה בתחושת חוסר היציבות"**²⁴.
- 23 כ. בסיכום אשפוז מיום 19.6.2006 נכתב כי המערער התקבל לאחר שחזור ה ACL בברך
- 24 שמאל ועקב תלונה על זיזי חוס. אושפז להשגחה. לא נמצאה נפיחות או דפורמציה בברך
- 25 שמאל. טווח תנועה 0-100. ללא תפליט. יציבות ML תקינה, פצעים ניתוחיים תקינים, ללא
- 26 רגישות או נוזל²⁵.

¹⁹ בתי"ר 130.

²⁰ בתי"ר 133.

²¹ בתי"ר 39.

²² בתי"ר 36.

²³ בתי"ר 115.

²⁴ בתי"ר 111.

²⁵ בתי"ר 112.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

- 1 כא. ביום 31.7.2006 נכתב כי "שנתיים קודם חבלה של הברך במהלך מד"ס. לפני חצי שנה
2 עבר ארטרוסקופיה אבחנתית..."²⁶
- 3 כב. ביום 21.8.2007 נכתב מפיו של המערער כי התלונן על "חבלה סיבובית ברך שמאל לפני
4 שנה- שיפור"²⁷. בבדיקה נמצאה "רגישות מעל קדמת ברך שמאל, טווח מעט מוגבל
5 בכיפוף סופי, רקורואטוס כ 10 מעלות משמאל (תקין מימין) אי יציבות קדמית, +ADS,
6 סלוקום שלילי, ללא סימנים מיניסקיאליים, וארוס מימין/שמאל קל, זזית Q מוגבר,
7 טחינה לפיקה שלילי לכאב אך חריקות משמאל, אין סימני אי יציבות פוסטרו לטרלית,
8 PIVOT עושה רושם חיובי, צלקות מס קדמת הברך, אין תפליט קואד מוחלש זלדול
9 משמאל".
- 10
- 11 ד. תצהירו של המערער וחקירתו בפני הוועדה:
- 12 המערער צירף לכתב טענותיו תצהיר עדות אשר נחתם אור ליום 11.2.2007.
13 לחלן עיקרי התצהיר הרלוונטיים לענייננו:
- 14 א. בכל תקופת לימודיו, בין השנים 1998-2002, שיחק המערער בקבוצת כדורסל מוכרת
15 ("מכבי יפוי").
- 16 ב. המערער היה פעיל מבחינה ספורטיבית, לאו דווקא בכדורסל.
- 17 ג. לצח"ל התגייס עם פרופיל 72 בשל עקמת גבית אולם לימים ולאחר בדיקות חוזרות הועלה
18 הפרופיל בחזרה ל-97.
- 19 ד. שירותו הקרבי של המערער בחיל ההנדסה של חטיבת "גבעתי" החל בגיבוש סיירת, עבר
20 דרך טירונות 07 והסתיים ב"אימון מתקדם"- הטירונות והאימון האמורים ארכו 8
21 חודשים.
- 22 ה. הטירונות והאימון היו קשים וכללו בתוכם מסעות ארוכים (מסע כומתה של 90 ק"מ),
23 אימונים מפרכים וסחיבת משאות כבדים.
- 24 ו. אלה לא לוו בבעיות בריאותיות כלשהן, לרבות פציעות או כאבים, חרף העובדה כי המערער
25 שימש בתפקיד נשא המקלע הכבד ("מאגי") וכחבריו נדרש לעמוד וללכת משך זמן ממושך.
- 26 ז. באחת השבתות, בעודו שוהה בבית הספר לחבלה של צה"ל, שיחק התובע כדורסל במהלך
27 שיעור ספורט או אז, כדבריו, "חשתי כאב עז בברך השמאלית"²⁸. המערער הופנה לרופא
28 הבסיס ונתבשר כי ישנו חשש לקרע ברצועות הברך.
- 29 ת. לאחר תקופת מנוחה במהלכה סבל כאבים "חזרתי לפעילות" הצהיר המערער.
- 30 ט. המערער מייחס את הקרע ברצועות לפעילותו המאומצת בצבא אשר תוצאתם באירוע
31 במהלך משחק הכדורסל.

²⁶ בת"ר 20.

²⁷ בת"ר 117.

²⁸ ללא חבלה חיצונית- הערה שלנו- הוועדה.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

- 1 בחודש ינואר 2005 החל שלב נוסף בשירותו של המערער- שלב "המסלולי". על פי תצהירו של
- 2 המערער מדובר בשלב מפרך יותר מאלה שעבר עד אז, וכלולים בו ניווטים לאורך כעשרות
- 3 ק"מ, מסעות, אימוני קרב מגע ושהייה ממושכת בשטח.
- 4 יא. במהלך כל שלב ה"מסלולי" סבל המערער כאבים בברך, התלונן ונאלץ לוותר על פעילויות
- 5 רבות. לא נערכו למערער בדיקות של ממש על ידי רופאי היחידה.
- 6 יב. בשבוע האחרון של ה"מסלולי" סבל המערער כאבים עזים בברכו במהלך תרגיל "מסכם
- 7 מסלולי" והוחלט כי חרף כאביו ימשיך אם כי ללא נשיאת משא כבד.
- 8 יג. עם תום הכשרתו שובץ המערער בבטיס האם והמשיך בפעילות.
- 9 יד. בסוף השבוע של יום 18.11.2005 נסע המערער צפונה לחופשה. במהלך משחק כדורסל "תוך
- 10 כדי ריצה ועצירה פתאומית, הרגשתי כאב עז בברך ונדאה היה כי היא יצאה מהמקום"
- 11 הצהיר המערער. הברך ננעלה בזווית של 90 מעלות ולא חזרה למקומה, לדבריו.
- 12 טו. משם היתה הדרך קצרה לבית החולים ולניתוח שבוצע בברכו של המערער בסמוך. לימים
- 13 עבר ניתוח נוסף לשחזור הרצועה קרועה.
- 14 טז. המערער הופנה לחר"פ ושם ביצע טיפולי פיזיותרפיה.
- 15 יז. מאז לא שב לפעילות צבאית ושחרר מהצבא, לא לפני שעמד בפני ועדה רפואית.
- 16
- 17 המערער נתקף על תצהירו בחקירה נגדית ואלה עיקרי חקירתו:
- 18 א. בקבוצת הכדורסל שיחק המערער מגיל 6 ועד גיל 18.
- 19 ב. את הקבוצה לא ליווה רופא.
- 20 ג. המערער סיפר לבא כוחו קורותיו עובר לגיוסו לצה"ל אולם הדברים לא מצאו ביטויים
- 21 בתצהיר עדותו. לדידו של המערער, תצהירו נגע באירועים שליוו אותו בצבא שכן שם טמון
- 22 שורש הבעיה.
- 23 ד. עם זאת, ציין המערער כי אסף את כל תיקיו הרפואיים בעצמו והעמידם לעיון הוועדה
- 24 הרפואית.
- 25 ה. עובר לגיוסו לצה"ל נפגע ככל ספורטאי "פגיעות באצבעות, פגיעות כאלה ואחרות,
- 26 מרפיקים".
- 27 בכל הנוגע לברכיים השיב המערער "קשה לי לזכור, זה היה ממש לפני הרבה זמן, אבל זה
- 28 היה פגיעות של כדורסלנים".
- 29 ו. משהקשה ב"כ המשיב המלומד על המערער בכל הנוגע לפגיעות ברכיים עובר לגיוסו תוך
- 30 ציון העובדה כי בפני רופאיו בצה"ל מסר כי סבל מבעיות ברכיים בעברו (לשון רביס), השיב
- 31 המערער כי אינו זוכר שאמר כך לרופאיו (עמ' 35-34 לפרוטוקול הדיון מיום 15.5.2014).



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

- 1 ז. ככל הנוגע לפגיעת הברך משנת 2003 (עובר לגיוסו) התקשה המערער לזכור פרטים ולא ניתן
 2 היה לחלץ הימנו כל מידע של ממש. המערער הסביר כי מאז עברו 12 שנים והוא אינו יכול
 3 לזכור פרטים²⁹.
- 4 ח. המערער לא הכחיש כי היו לו כאבי ברכיים עובר לגיוסו לצה"ל "כמו לכל ספורטאי" אולם
 5 שלל בתוקף כל דמיון בין הפגיעות עובר לשירות ובמהלכו (עמ' 38 לפרוטוקול מול שי' 8-1).
- 6 ט. מאז הפציעה בשנת 2004, המשיך המערער לשחק כדורסל אולם "כל הזמן עם בריחות
 7 ברכיים". המערער שלל, או נכון יותר לא זכר, כי סבל מבריחות ברכיים קודם לאירוע בשנת
 8 2004 וגם את מגן הברך המצוין במסמכים הרפואיים³⁰ לא זכר שקיבל מרופאיו קודם
 9 הגיוס.
- 10 י. לאחר נובמבר 2004 חזר המערער ליחידתו אולם עם הקלות משמעותיות בשירות שאופיינו
 11 בעיקרן בהיעדר מאמץ ונשיאת משאות כבדים. חרף סבלו, בחר המערער לשחק כדורסל
 12 בסוף השבוע של נובמבר 2005³¹.
- 13 ה. חוות דעת המומחים הרפואיים:
- 14 חוות דעתו של ד"ר ארבל:
- 15 ד"ר ארבל ערך שתי חוות דעת בעניינו של המערער.
 16 האחת נחתמה על ידו ביום 28.11.2010 והשנייה נחתמה על ידו ביום 14.10.2012³².
- 17 חוות הדעת מיום 28.11.2010:
- 18 בחוות הדעת האמורה מתאר המומחה את עיקר קורותיו של המערער כפי שהובאו לעיל ועל כן אין
 19 טעם בחזרה על הדברים.
- 20 יש לציין כי בעת כתיבת חוות דעת זו לא עמד בפני המומחה תיקו הרפואי של המערער עובר לגיוסו
 21 לצה"ל. למעשה המסמכים שעמדו לפני המומחה החלו בנובמבר 2004.
 22 קביעתו העיקרית של המומחה מובאת בסוף חוות דעתו ועל כן נביאה כלשונה:
- 23 "לאור הממצאים הנ"ל אין ספק שיש לראות בחבלה שארעה לו בעת שירותו הצבאי ככזו שגרמה
 24 למצב ברכו כיום. עובר לשירותו הצבאי תפקדה בצורה מלאה, ללא כל הפרעות או בעיות, ורק לאחר
 25 החבלה בעת משחק הכדורסל החל סובל מכאבים ומנפיחויות חוזרות ובריחות חוזרות של הברך
 26 בגינם נאלץ לעבור את הניתוח".
- 27
 28
 29
 30
 31

²⁹ נשאלת השאלה, מה שונה מצב הדברים בין 2003 ועובר לגיוסו של המערער לצה"ל לבין שנת 2004 - שנה אחת בלבד אחרי - ובעת שירותו הצבאי, אשר לגביה היטיב המערער לזכור פרטים. ראה דיון בהמשך.

³⁰ בתי"ר 119.

³¹ לא ברור האם בעת המשחק בנובמבר 2005 כאבה למערער הברך אם לאו - פרוטוקול עמ' 42 מול שי' 6-1.

³² חוות הדעת השנייה ניתנה, בין היתר, כתגובה לחוות דעתו של ד"ר שור, מטעם המשיב.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

- 1 חוות הדעת מיום 14.10.2012:
- 2 בעת כתיבת חוות דעת זו, עמדו בפני המומחה מסמכים רפואיים מן התקופה שעובר לגיוסו של
- 3 המערער לצה"ל³³. המומחה מתאר ביתר פירוט את קורותיו של המערער עובר לגיוסו תוך ציון כי
- 4 "כשחקן כדורסל נחבל בעבר בברך זו אך המשיך לשחק ללא סיפולים מיוחדים וללא כל הפרעה
- 5 תפקודית בעת הפעילויות שביצע (כולל משחק כדורסל)... היו לו מדי פעם כאבים אך חזר לתפקד
- 6 בצורה תקינה ככדורסלן".
- 7 לאחר עיון בשלל המסמכים ובהערותיו של ד"ר שזר, קבע ד"ר ארבל בסיכום חוות הדעת כי הוא
- 8 עומד מאחורי קביעותיו הראשוניות בדבר קשר סיבתי של גרימה בין החבלה במהלך שיעור הספורט
- 9 בשנת 2004 לבין מצב ברכו של המערער.
- 10 בכל הנוגע לחוות דעתו של ד"ר שזר, העיר ד"ר ארבל כי בכל המסמכים מהתקופה שעובר לגיוסו
- 11 לצה"ל, לא עלה כי נמצאו במערער ממצאים פתולוגיים כגון חוסר יציבות או מבחני מיניסקוס
- 12 חיוביים. המצב הפך שונה במהלך השרות הצבאי ואחרי החבלה בשיעור הספורט. מוסיף וקובע
- 13 המומחה כי אילו נגרמה למערער חבלה עובר לגיוסו, לא היה עומד במסלול השרות הצבאי המפרך
- 14 שעבר עד פגיעתו בשנת 2004.
- 15 המומחה מצוין את הדמם התוך מפרקי שנמצא בארטרוסקופיה שעבר המערער - רמז לחבלה
- 16 טרייה/קדע טרי של רצועה צולבת קדמית, שאינו קיים בחבלה ישנה.
- 17 עוד מחדד המומחה המלומד וקובע כי אילו היה נגרם קרע עובר לשרות הצבאי, הרי שבבדיקת
- 18 הארטרוסקופית שעבר המערער כשנתיים לאחר החבלה היו נצפות שאריות הרצועה ולא גדם של
- 19 רצועה כפי שנמצא בבדיקת המערער.
- 20 המומחה מפנה את תשומת ליבו של ד"ר שזר לעובדה כי לא כל חבלת ברך המלווה בכאב, וללא
- 21 מצא בבדיקה פיזיקלית, מקנה נכות. משכך אין גם לנכות לחובת המערער נכות בגין החבלה עובר
- 22 לשירותו.
- 23
- 24 חוות דעתו של ד"ר שזר:
- 25 גם ד"ר שזר המציא שלוש חוות דעת. האחת מיום 10.9.2009, השנייה מיום 15.2.2012 והשלישית
- 26 מיום 18.12.2012.
- 27 חוות הדעת מיום 10.9.2009:
- 28 בחוות דעת זו מפנה המומחה המלומד את תשומת לבנו למסמכים רפואיים עובר לגיוסו של המערער
- 29 לצה"ל, אשר מהם עולה כי המערער סבל מחבלה סיבובית בברכו בשנת 2003. עוד מפנה המומחה
- 30 למסמכים רפואיים בטר גיוסו של המערער לצה"ל אשר גם מהם עולה דיווח מפי המערער על כאבים
- 31 בברכו עוד קודם גיוסו ואף למסמך אחד מיום 21.2.2005 ממנו עולה דיווח כי "הפציעה בברך לפני
- 32 הצבא לדבריו"³⁴.

³³ המומחה כותב כי מלוא התיק הרפואי התברר לעיונו של ידי בא כוחו של המערער.

³⁴ בתי"ר 60.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"צ 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

1 לדידו של המומחה התכלה הראשונה של המערער עובר לגיוסו לצה"ל היא שגרמה להיעדר יציבות
2 ובשלה- בעת השרות הצבאי ונוכח "חבלות או מעידות נוספות"- הוחמר מצבו של המערער. אשר על
3 כן זקף לחובת השרות מחצית מנכותו של המערער.
4

5 חוות דעת מיום 15.2.2012:

6 בחוות דעת זו מתייחס המומחה למסמכים שלא עמדו בפני המומחה מטעם המערער ובראשם אלה
7 עובר לגיוסו לצה"ל, מיום 20.3.2003 ומיום 14.4.2003.
8 לדעת ד"ר שזר ממסמכים אלה עולה כי המערער נחבל בברכו השמאלית עובר לגיוסו לצה"ל וכי טוב
9 היה עושה המומחה מטעמו לו היה מעיין בהם.
10

11 חוות הדעת מיום 18.12.2012:

12 חוות דעת זו ניתנה בתגובה לחוות דעתו של ד"ר ארבל.
13 ד"ר שזר שב ומדגיש את דיווחיו של המערער בזמן אמת לרופאיו הצבאיים בדבר חבלה עובר
14 לשירותו הצבאי. ד"ר שזר מפנה את תשומת לבנו כי החבלות של המערער, הן עובר והן בתר גיוסו
15 לצה"ל קרו במהלך משחק כדורסל ולא בשל מאמץ גופני בעת השרות הצבאי גופו.
16

17 קובע ד"ר שזר: " ייתכן שכתוצאה מהחבלות שאירוע לפני הגיוס סבל מר חנוך מקרע חלקי של
18 הרצועה הצולבת. במצב זה וודאי שניתן לחזור לשחק כדורסל ואף לשרת ביחידה קרבית. ראוי
19 לציין כי גם עם קרע מלא של רצועה זו ניתן במקרים לא מעטים לראות אנשים שחוזרים לפעילות
20 מלאה, אם כי קיימת 'פגיעות' וחשש למעידות וחבלות חוזרות, כפי שאירע גם במקרה שלפנינו".
21

22 ד"ר שזר מוסיף וקובע בסיפת חוות דעתו:

23 "על פי המסמכים מה 15.11.2004 וה 23.12.2004, אשר צוטטו בחוות דעתי הקודמת, לא ניתן
24 להבין שמדובר בחבלה משמעותית בה נגרם קרע חריף של הרצועה, שכן נרשמו שם ממצאים זלים
25 יחסית. תמונה בעיני הטענה שדימום שנמצא בארטרוסקופיה שנעשתה כשנה לאחר האירוע
26 הנטען מה 14.11.2004, מעידה על היוצרות קרע חריף של ACL באירוע הנ"ל. דימום לא נמשך
27 שנה שלמה".
28
29
30
31
32
33
34



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

- 1 **חקירת המומחים בפני הוועדה:**
- 2 המומחים נחקרו על ידי באי כוח הצדדים המלומדים.
- 3 **חקירתו של ד"ר ארבל:**
- 4 מחקירתו של המומחה הנכבד עלו הממצאים כדלקמן:
- 5 1. בחוות הדעת הראשונה לא עמדו בפניי המומחה מסמכים עובר לגיוסו של המערער לצה"ל.
- 6 2. על פציעתו של המערער ביום 14.11.2004 למד מדו"ח הפציעה שמילא המערער ומדבריו
- 7 בפניו (ע"ת ערך את חוות הדעת הראשונה).
- 8 3. בבדיקתו הראשונה בפני המומחה לא סיפר המערער למומחה על פציעות קודמות לזו מיום
- 9 14.11.2004. כך מסיק המומחה מחוות דעתו שבה לא צויין דבר לעניין עבר רפואי.
- 10 4. קרע חריף של רצועות יוביל לאחר מספר ימים לחוסר יציבות, נפיחות ומגבלת תנועה של
- 11 הברך.
- 12 5. יום לאחר התבלה האמורה נמצא כי המערער סובל מנפיחות מועטה בברכו, רגישות וטווח
- 13 תנועה מלא של הברך. סימנים אלה מצביעים על קרע ברצועות. לא נבדקה יציבות הברך
- 14 אותו יום. מכל מקום הממצאים המתוארים חמורים יותר ופתולוגיים מאלה שנמצאו
- 15 במערער עובר לגיוסו לצה"ל. אז היתה בדיקת הברך תקינה. מאז התבלה ביום 14.11.2004
- 16 החל המערער לסבול מבריחות חוזרות של הברך.
- 17 6. לא ייתכן כי המערער יכול היה לעבור מסלול הכשרה צבאי כה מפרך עם קרע ברצועות
- 18 הברך או למצער, קרע חלקי. כדברי המומחה "NO WAY".
- 19 7. המערער המשיך "לתפקד" בתר האירוע מיום 14.11.2004. עם זאת, לא ברור האם תפקודו
- 20 היה זהה לזה שעובר לתבלה האמורה. המומחה לא בירר עם המערער פרטים לעניין זה, חרף
- 21 חשיבות העניין.
- 22 8. בדיקת הברך עובר לגיוסו של המערער לצה"ל היתה תקינה לפי הפרמטרים המצוינים
- 23 במסמכים הרפואיים (לדוגמא מסמך מיום 20.3.2003³⁵) ואילו לאחר התבלה האמורה
- 24 נמצאו ממצאים פתולוגיים (עמ' 11 לפרוטוקול מול שי 16 ואילך עד סוף העמוד).
- 25 9. זריקה לברך ניתנת במצב של כאב.
- 26 10. על פי התיעוד הרפואי המערער סבל מתבלה סינובית אחת בברכו עובר לגיוסו לצה"ל. אין
- 27 עדות לחבלות נוספות מסוג זה במסמכים הרפואיים, גם אם עולה רושם שונה מן המסמכים
- 28 המאוחרים לפציעה מיום 14.11.2004.
- 29 11. לא יעלה על הדעת כי בדיקתו של המערער תהא תקינה יום אחרי האירוע³⁶ עובר לגיוסו של
- 30 המערער לצה"ל, כך שלא ניתן לומר כי אירוע זה היה תחילתה של שרשרת נכותו.
- 31
- 32

³⁵ בת"ר 120.

³⁶ לא למותר לציין כי לא עולה מן המסמכים הרפואיים כי המערער נבדק יום לאחר האירוע כי אם מספר שבועות בתרו. המומחה לא שיעה דעתו גם כשעומת עם נתון עובדתי זה. פרוטוקול עמ' 13 מול שי 1 ואילך.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"ע 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק היצוני:

12. גם אם נקבל כי המערער לא פנה לבדיקה יום לאחר האירוע עובר לגיוסו, הרי שהדבר רק מעיד כי החבלה האמורה לא היתה קשה ולא היא שגרמה לקרע ברצועות, שכן לא סביר כי אדם ימתין שבועות קודם פנייה לרופא במצב שכזה. פנייתו היתה כעבור שבועות בשל כאב, נבדק, נמצא תקין וקיבל זריקה. הא ותו לא. הזריקה ניתנה לו, ככל הנראה, בשל תסמונת האופיינית לאצנים, הגורמת לדלקת ברצועה. עם זאת שאר הבדיקה היתה תקינה.
13. המומחה הנכבד הפנה לעובדה כי אותו רופא, ד"ר אידלמן, בדק את המערער הן עובר ובהן בתר גיוסו לצה"ל כך שניתן לסמוך על קביעתו בדבר היעדר ממצאים בתר החבלה באזרחות ובדבר אבחון ממצאים פתולוגיים בתר החבלה בצבא- האחת יצאה תקינה והשנייה יצאה חיובית.
14. המערער לא הציג בפני המומחה מצג הקושר את חבלתו עובר לגיוסו לחבלה בתר הגיוס.
15. אין חולק כי במצב של התפתחות של חוסר יציבות, קיימת חשיבות מכרעת לחבלה הראשונה. עם זאת, לא ניתן לראות ב"חבלה" עובר לגיוסו של המערער לצה"ל ככזו המצריכה התייחסות בראי מצבו של המערער. אי היציבות שהתפתחה לא קשורה לחבלה עובר לגיוס לצה"ל.
16. אמנם למערער היתה "חבלה סיבובית" עובר לגיוסו ובתר גיוסו, אולם לא דינה של החבלה הראשונה כדינה של החבלה השנייה. בעוד הראשונה לא העלתה כל ממצא פתולוגי, החבלה השנייה לוותה בממצאים למכביר.

חקירתו של ד"ר שזר:

- מחקירתו של ד"ר שזר עולה כדלקמן:
1. חוסר היציבות בברכו של המערער אובחנה כבר בפברואר 2005 עוד קודם לאירוע מנובמבר 2005.
 2. האירוע מנובמבר 2005 אינו אלא תולדה של האירוע מנובמבר 2004 ואירועים אשר קדמו לשירותו הצבאי של המערער.
 3. החבלה הראשונה אותה חווה המערער עובר לגיוסו לצה"ל היתה החבלה המשמעותית ביותר והחשובה ביותר בהתפתחות אי היציבות של הברך, שהפכה מאותו מועד לפגיעה הרבה יותר.
 4. המומחה היה ער לקורותיו של המערער בצבא כפי שגורשם בחוות דעת המפקד³⁷, לרבות מסעות של 90 ק"מ, נשיאת משאות של 45 ק"ג על גבו.
 5. עם ברך פגומה, יכול היה המערער לעבור 8 חודשי מסלול מפרכים עד האירוע בנובמבר 2004 ולו מפאת מוטיבציה גדולה שלוותה את המערער בשרותו.

³⁷ מע"1 "החייל הינו חייל בעל מוטיבציה גבוהה. עם יכולות מיקודיות. החייל עוסק בלחימה יומיומית, וכיום מתפקד כסרס"פ בחה"ן... החייל טוב מאד. לולא הפגיעה היה ממשיך לתפקודו ביקוד ביחידה".



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 24219-09-10 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

- 1 המומחה הכיר בהתמרת מצבו של המערער שכן התפתחה אצל המערער אי יציבות שהחלה
- 2 עוד קודם שירותו הצבאי והחמירה בעת שירותו הצבאי. לדידו נכון לחלק את הנכות באופן
- 3 שווה בין התקופות עובר ובתור הגיוס, הגם שהחבלה עובר לגיוס חשובה יותר.
- 4 לאחר האירוע מנובמבר 2005 וחרף המוטיבציה הגדולה של המערער, מצבו הרפואי כבר לא
- 5 אפשר המשך המסלול.
- 6 אין בדיקת דימות שנערכה למערער לאתר החבלה קודם השרות הצבאי שממנה עלה קרע
- 7 ברצועות.
- 8 המומחה סמך ידו על המסמכים הרפואיים המתעדים תלונות ובדיקות שעבר המערער.
- 9 בראש המסמכים הרפואיים זה המציין כי המערער חווה חבלה סיבובית קודם שירותו
- 10 הצבאי ונזקק לזריקה לברך.
- 11 לשאלת הוועדה: בדיקות MRI או ארטרוסקופיה יכולות לגלות קרע ברצועות בוודאות של
- 12 למעלה מ-90%. המערער לא נשלח לבדיקת דימות לאחר החבלה קודם גיוסו לצה"ל נוכח –
- 13 ככל הנראה- העובדה שתלונותיו לא היו משמעותיות. בזמנו, קרי שנת 2003, בדיקות הדמיה
- 14 מסוג MRI לא היו זמינות כחיים.
- 15 מעידה תוך צעידה בשטח לא מישורי או תוך נשיאת משאות כבדים עלולה לגרום לקרע
- 16 ברצועה כאשר היא מלווה בחבלה סיבובית, אולם לא זה המקרה בענייננו.
- 17 מבחינה סטטיסטית, מסוכן הרבה יותר לשחק כדורסל מאשר לצאת למסע ארוך מלווה
- 18 בנשיאת משאות כבדים, ככל שהדבר נוגע לחבלה סיבובית.

1. תמצית טענות הצדדים בסיכומיהם:

תמצית טענות המערער:

1. לא ניתן לומר כי החבלה עובר לשירותו הצבאי של המערער היא החבלה אשר חובילה לקרע
2. הרצועה הצולבת בברכו של המערער.
3. השתלשלות העניינים בכל הנוגע למערער מעלה כי האפשרות כי הרצועה הצולבת נקרעה
4. עובר לשירותו הצבאי אינה סבירה.
5. הנטל לחוכיח עבר רפואי והיעדר קשר סיבתי מלא לשרות מוטל על המשיב למן הרגע שלא
6. הכחיש את נסיבות הפציעה.
7. אין כל ראיות אובייקטיביות לתוצאות האירוע עובר לשירותו הצבאי של המערער.
8. המשיב לא הוכיח את טענותיו ומסתמך רק על בדיקות שתוצאותן היתה תקינה.
9. המערער הוכיח כי החבלה עובר לשרות הצבאי לא חובילה לקרע ברצועות ברך שמאל.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 24219-09-10 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

תמצית טענות המשיב:

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
 - 21
 - 22
 - 23
 - 24
 - 25
 - 26
 - 27
 - 28
 - 29
 - 30
 - 31
 - 32
 - 33
 - 34
1. נטל ההוכחה ברמה של מעבר ל-50% מוטל על המערער להראות כי החבלה מיום 14.11.2004 גרמה לפגיעה בברכו השמאלית ולא רק החמירה אותה.
 2. אין מדובר בעניין זה בשתי אסכולות רפואיות אלא בשתי דעות של מומחים המתייחסים למצבו הרפואי של המערער.
 3. הוכח כי המערער סבל מחבלה סיבובית עוד קודם גיוסו לצה"ל בספטמבר 2003 ממנה מתעלמים המערער והמומחה מטעמו.
 4. יש לייחס לדברי המערער כפי שבאו לידי ביטוי במסמכים הרפואיים משנה חשיבות, בכל הנוגע להתייחסות לעברו הרפואי.
 5. הוכח כי המערער המשי בשרות הצבאי ואף שיחק כדורסל לאחר החבלה משנת 2004 ומשך הקביעה כל המומחה מטעמו כי לא ניתן להמשיך בשרות ואו לשחק כדורסל עם קרע, מתמוטטת.
 6. המערער כל לא כלל בתצהירו התייחסות לאירועים ולעובדות טרום גיוסו לצה"ל ואף לא טרח להעלותם בפני המומחה מטעמו ואף מטעם המשיב.
 7. יש להותיר את קביעת המשיב על כנה.

2. דיון והכרעה:

- 18 על אתר נציין כי פסק דין זה יעסוק רק במושא הכרעתו של קצין התגמולים, קרי הקשר בין חבלתו של המערער ביום 14.11.2004 בעת מד"ס לבין נכותו בברך שמאל.
- 19 המערער לא ערער ולא תמך את ערעורו בחוות דעת הקושרת בין תנאי שירותו כלוחם לבין מצב ברכו השמאלית. כפי שנראה בהמשך, המערער אף נחבל בברכו השמאלית בשנת 2005 ללא קשר לשרות הצבאי ולא ניתן לשלול כי פגיעה זו אף תרמה לנכותו הכוללת של המערער בברכו.
- 20 1. המערער, באופן תמוה למדי יש לומר ולמרות הרושם האמין שהותיר בחברי הוועדה, התקשה לזכור את האירועים אשר עובר לגיוסו לצה"ל, חרף העובדה כי על פי המסמכים הרפואיים, קרו שנה ומחצה קודם פציעתו במד"ס הצבאי, אותה היטיב לזכור (מרץ 2003 לעומת נובמבר 2004).
- 21 2. אכן, מאז 2003 ועד חקירתו בבית המשפט עברו למעלה מ-11 שנה ובהחלט ייתכן כי זכרונו של המערער קחה עם השנים, אולם לא מצאנו הסבר לקהות חושי דווקא ביחס לאירועים עובר לגיוסו בהשוואה לאלה במהלך שירותו הצבאי.
- 22 3. אשר על כן מצאנו לייחס לרישומים הרפואיים מתיקו הרפואי של המערער משנה חשיבות, הגם שהמערער טען בפנינו כי לא זכר שאמר את חלקם לרופאו המטפל.
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 24219-09-10 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק היצוני:

- 1 הנסיון מלמד כי במרבית המקרים מעלה נפגע בעת טיפול רפואי או אשפוז את הרקע
- 2 לפגיעה, הן ביזמתו והן על פי שאלות הרופאים, וזאת על מנת לתת תמונה מלאה של הארוע
- 3 ולקבל את הטיפול הרפואי המתאים³⁸. הנסיון גם מלמד שיש לייחס משקל אף להעדר
- 4 התייחסות לרקע התאונה על ידי הנפגע בעת הטיפול או האשפוז. עם זאת, ברור כי העדר
- 5 התייחסות כאמור, אין פירושו תמיד אי קיום ארוע תאונתי. הדבר תלוי בנסיבות ובראיות
- 6 האחרות המוגשות לועדה³⁹.
- 7 עוד נפסק, ביחס למשקל ולחשיבות הרישום באנמנזה, כי משקלה של ההתייחסות לפרטים
- 8 הנוגעים להתפתחות מחלתו באנמנזה בבית החולים או בפני רופאיו המטפלים של הנפגע
- 9 בקופת החולים, הוא נושא משמעותי בהליכים מסוג אלה העומדים בפנינו משום שיש חזקה
- 10 שהנפגע מוסר לרופא המטפל את הפרטים הנכונים, על מנת לקבל את הטיפול הטוב
- 11 והמתאים⁴⁰.
- 12 אכן " יש לתת משקל מיוחד למסמכים הרפואיים הסמוכים למועד האירוע הנטען ולדברי
- 13 הנפגע המצוטטים בהם. זאת, בהתבסס על ההנחה, שבסמוך לקרות התאונה ימסור הנפגע
- 14 את העובדות הנכונות, על מנת לזכות בטיפול הנכון והמתאים למצבו (דב"ע מ"ט/0-23
- 15 המל"ל נ' שמעון הירשהורן, פד"ע כ' 349).
- 16 דברים אלה שנאמרו ביחס לנפגעים התובעים את נזיקתם מאת הביטוח הלאומי יפים גם
- 17 לעניינו באותה מידה ממש.
- 18 אדרבה כאשר המערער מתקשה לזכור פרטים מעברו מסיבות שונות.
- 19 זאת ועוד זאת, כפי שנראה לחלו, אין המדובר ברישום בודד בתיקו הרפואי של המערער כי
- 20 אם ברצף של שלושה רישומים לפחות, בטווח של למעלה מחצי שנה, המעידים על טפול
- 21 ומעקב לאורך טווח בגין פציעה ספציפית שאירעה למערער.
- 22 משכך, וגם אם המערער התקשה לזכור את הדברים או הכחיש בחצי פה שהדברים נאמרו
- 23 על ידו לרופאו המטפל, נודעת לרישומים חשיבות רבה שלא מצאנו לאיינה.
- 24 מרישומים אלה ומעבר לכתוב בכל הנוגע לתלונותיו של המערער בשנת 1999, עולה כי בשנת
- 25 2003 טופל על ידי די"ר אדלמן בשל מה שתואר על ידי האחרון כ"חבלה סיבובית". המערער
- 26 טופל במגן ברך ומן הרישומים עולה כי מצבו השתפר. מעניין לציין כי די"ר אדלמן טרח
- 27 לרשום בכרטיס הרפואי "מכתב לצה"ל" אולם זכרו לא בא בתיק הרפואי. מה ביקש לרשום
- 28 באותו מכתב לצה"ל, לא נדע ודי"ר אדלמן לא זומן לעדות.
- 29 מכל מקום וכפי שתיארנו לעיל, מצבו של המערער השתפר והתיבה "PAINFUL KNEES"
- 30 נעלמה מהרישום הרפואי בביקורו האחרון של המערער בחדש אוקטובר 2003.

38 דב"ע מט/0-23 המוסד לביטוח לאומי – שמעון הירשהורן, פד"ע כ' 349, 352.

39 דב"ע נד/0-37 ציון גירת – המוסד לביטוח לאומי, לא פורסם.

40 דב"ע מב/160-0 עלי – המוסד לביטוח לאומי פד"ע כט 281.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 24219-09-10 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק חיצוני:

12. עברה שנה מיום ביקורו האחרון של המערער בקופת חולים, המערער התגייס לצה"ל, עבר מסלול אימונים מפרך ובחודש נובמבר 2004 מדווח המערער על הפגיעה במד"ס הצבאי.
- הרישום הראשון מפורט יחסית וקובע:
- "מאתמול כאבים בברך שמאל לאחר משחק כדורסל. כמו כן מציין קושי במיפוף מלא של הברך. מציין שסבל מבעיה דומה לפני כשנה או טופל בזריקה כלשהי לברך עם הטבה. כמו כן אירועים דומים בעברו. בריא בד"כ".
13. אכן, המערער מסר לרופא המטפל שסבל מבעיה דומה לפני כשנה ואף כי חווה "אירועים דומים" בעברו. בחודש פברואר 2005 אף מכביר המערער וקובע כי "הפגיעה בברך לפני הצבא לדבריו"⁴¹. לדידנו, המערער כמי שחווה את ה"בעיות" המצוינות ברישום הרפואי בעצמו, היה המקור הטוב ביותר למידע אשר מסר לרופא. אז זכרונו עוד היה טרי כך שידע לספר על אירועים דומים בעברו. וזוק: המדובר במערער אשר העיד על עצמו כספורטאי מקצועי ושמכך אף ניתן לייחס משנה חשיבות לתיאור החבלות שמוסך לרופאיו, שכן ברי כי הוא מודע לאופיין.
14. ממסמך 10 בתיק הרפואי (נובמבר 2004) למדנו כי האירוע המוזכר כ"בעיה דומה לפני שנה" אינו אלא חבלה שחווה בעת משחק (כדורסל).
15. מהמסמכים הרפואיים העוקבים עולה כי מנגנון הפגיעה בברכו השמאלית של המערער זהה הן עובר והן בתר גיוסו לצה"ל: חבלה סיבובית. זו מצוינת במסמכים הרפואיים עובר לשרות הצבאי (מסמך 120) ובאלה בתר החבלה מנובמבר 2004 (לדוגמא במסמך 48+70).
16. אם כן, המסקנה הראשונה והבסיסית הינה כי המערער חווה חבלות סיבוביות בברכו הן עובר והן בתר גיוסו לצה"ל.
17. **כעת נשאלת השאלה האם החבלות הסיבוביות עובר לשירותו הצבאי של המערער תרמו למחצית מנכותו הכוללת של המערער?**
- לא למותר לציין כי נכותו של המערער ניתנה לו בגין שחזור המצולבת הקדמית בברך שמאל⁴², אשר בוצע לאחר החבלה בנובמבר 2005.
18. אין חולק כי במסמכים הרפואיים אין עדות פוזיטיבית לקרע חלקי או מלא של הרצועה בברכו השמאלית של המערער עובר לגיוסו לצה"ל, או אפילו רמו לקרע כאמור. עדות פוזיטיבית כאמור קיימת רק לאחר נובמבר 2004.
18. המערער טוען כי החבלה משנת 2003 לא הותירה בו כל מגבלה ועובדה היא כי עבר את מסלול ההכשרה ללא כל בעיות עד החבלה בנובמבר 2004.

⁴¹ בת"ר 60.

⁴² דומה כי נכון גם לציין כי בישיבתה הראשונה פסקה הוועדה כי למערער נכות מלאה בגין האירוע מנובמבר 2004 ורק לאחר שקצין התגמולים העיר לוועדה כי הכיר רק במחצית הנכות, זומנה הוועדה בשנית ושניתנה את החלטתה.



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 24219-09-10 תנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק היצוני:

19. אכן, עיון במסמכים עובר לגיוסו של המערער לצה"ל מצביעים על כי חל שיפור במצב ברכו
השמאלית מאז דיווח לראשונה על החבלה בה. הבדיקה האחרונה שנערכה למערער על ידי
די"ר אדלמן מקופת החולים- חצי שנה לאחר הבדיקה שלפניה- לא העלתה כל ממצא הנוגע
לברכו. המערער התגייס לצה"ל ללא כל מגבלה רשומה, ועד לחבלה בנובמבר 2004 אין כל
רישום על בעיה בברכו השמאלית. ודוק: במהלך כשנה שירת המערער כלותם ועבר הכשרה
מפרכת ביותר הכוללת מסעות ואימונים קשים. חרף זאת, לא דיווח על כל מגבלה בברכו
ולא צוין כי קיבל הקלות כאלה ואחרות במהלך המסלול שעבר.
20. עם זאת, גם לאחר החבלה בנובמבר 2004 חל שיפור במצבו של המערער. הוא סיים את
מסלול ההכשרה (אם כי בהקלות מסוימות) ואף חזר לשחק כדורסל, עד אשר נפגע שוב
בברכו בשנת 2005.
- כך בדיוק התפתח מצבו של המערער מאז החבלה בשנת 2003 ועד שלא יכול היה לשאת את
התפתחותה לאחר החבלה בשנת 2005.
- נקשה ונשאל: אם עובדה היא כי המערער חזר לשחק כדורסל לאחר החבלה בשנת 2004, מה
לנו כי נקבע כי לאחר החבלה בשנת 2003 סבל ממגבלה כלשהי? התשובה לדעתנו ברורה: לא
הרי משחק כדורסל כאימוני מסלול מפרכים הנמשכים חודשים ארוכים. המשחק קצר
ונמדד בדקות, המסלול ארוך ונמשך חודשים. המשחק אמנם אינטנסיבי אולם האימונים
קשים שבעתיים. עובדה היא כי לאחר החבלה בשנת 2004 לא יכול היה המערער לשוב
לאותם אימונים כעובר לחבלה.
21. טענתו העיקרית של המומחה המלומד מטעם המשיב הינה כי למערער נגרם, ככל הנראה,
קרע חלקי בברך שמאל עובר לגיוסו לצה"ל (ראה חוות דעתו מיום 18.12.2012):
כותב ד"ר שור: " **ייתכן שכתוצאה מהחבלות שאירוע לפני הגיוס סבל מר חנוך מקרע
חלקי של הרצועה הצולבת. במצב זה וודאי שניתן לחזור לשחק כדורסל ואף לשרת ביחידה
קרביית. ראוי לציין כי גם עם קרע מלא של רצועה זו ניתן במקרים לא מעטים לראות
אנשים שחוזרים לפעילות מלאה, אם כי קיימת 'פגיעות' וחשש למעידות וחבלות חוזרות,
כפי שאירע גם במקרה שלפנינו.**"
- ד"ר שור מוסיף וקובע בסיפת חוות דעתו:
"על פי המסמכים מה 15.11.2004 וה 23.12.2004, אשר צוטטו בחוות דעתי הקודמת, לא
ניתן להבין שמדובר בחבלה משמעותית בה נגרם קרע חריף של הרצועה, שכן נרשמו שם
ממצאים דלים יחסית".



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 10-09-24219 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק היצוני:

- 1 מספר חבלות סיבוביות 22. המומחה הנכבד מסתמך, ובצדק, על אימרותיו של המערער בדבר
- 2 חבלה סיבובית אחת 2. עובר לגיוסו לצה"ל, ואילו די"ר ארבל תולה את כל יהבו בדיווח על
- 3 בשנת 2003. עיון בחוות דעתו של האחרון על חקירתו הנגדית לא מעלה כל תשובה לאפשרות
- 4 של היווצרות כר נוח לקרע ברצועות בעקבות החבלה בשנת 2004, עקב מספר חבלות
- 5 סיבוביות עובר לגיוסו של המערער לצה"ל.
- 6
- 7 ודוק: עצם קבלת זריקה לברך, למשל, המיועדת להפגת כאב, או מגן ברך שקיבל המערער,
- 8 וודאי שלא העלימו את הבעיה, אולם אין חולק כי יכלו להפיג את כאבו של המערער הימנה
- 9 עד כדי יכולת תפקוד.
- 10
- 11 23. אכן, המערער ספג חבלות סיבוביות עובר לשירותו הצבאי. לא ניתן להתעלם גם מעצם
- 12 העובדה כי המערער היה שחקן כדורסל בעברו אשר ספג חבלות כספורטאי משך התקופה
- 13 בה עסק בספורט, כפי שהצהיר ברוב הגינות בחקירתו הנגדית. נתון זה הינו בן חשיבות
- 14 שלא ניתן להקל בו ראש.
- 15
- 16 24. כפי שטען המשיב, אין המדובר בוויכוח בין אסכולות רפואיות בעניינו של המערער, אלא
- 17 בדעות שונות של מומחים.
- 18
- 19 הכרעה:
- 20
- 21 25. עם זאת, לא התעלמנו מנתון עובדתי אחד חשוב: גם אם המערער ספג מספר חבלות
- 22 סיבוביות עובר לגיוסו לצה"ל, הדיווח האחרון על חבלה סיבובית היה בשנת 2003.
- 23
- 24 ייחוס של 50% מנכותו של המערער למצבו עובר לגיוסו לצה"ל לא נראה לנו סביר בנסיבות
- 25 המקרה. אכן, דומה כי למערער היתה בעיה בברך שהיוותה כר נוח לקרע כזה או אחר
- 26 ברצועות הברך בשל משחק הכדורסל בשנת 2004, או למצער גרמה לקרע חלקי שלא אובחן
- 27 מייד לאחר החבלה בשנת 2003, אולם הקביעה כי מצב זה תרם ל-50% מנכותו של המערער
- 28 אינה סבירה בעינינו והיא מקפחת את המערער, בעיקר על רקע דלות החומר הרפואי הנוגע
- 29 לעברו טרם גיוסו לצה"ל והממצאים העולים הימנו, ולו לשיטת די"ר שזר.
- 30
- 31 26. לאור כל החומר שהונח בפנינו החלטנו לקבל חלקית את ערעורו של המערער ולקבוע כי יש
- 32 לייחס למצבו עובר לגיוסו לצה"ל אך 25% מסך הנכות הכוללת ואת שאר 75% לייחס
- 33 לחבלה בשנת 2004 ובעת השירות הצבאי.
- 34
- 35



בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ע"נ 24219-09-10 חנוך נ' משהב"ט אגף השיקום קצין תגמולים

תיק תיצוני:

1 משהחלטת המשיב לא נגעה בנסיבות פציעתו של המערער במשחק הכדורסל בשנת 2005, לא
 2 מצאנו גם אנו לדון בה. רק נציין כי גם לדידו של ד"ר שזר הרי שהנוק בעת החבלה בנובמבר
 3 2005 אינה אלא תוצאה של החבלה בשנת 2004 ומשכך ממילא מדובר בנוק הנובע מחבלה
 4 בעת השירות הצבאי.

5

6

ה. סוף דבר:

7

הערעור מתקבל באופן חלקי.

8

החלטת קצין התגמולים תשונה כך שרק 25% מנכותו של המערער תקושר לעברו.

9

המשיב יישא בהוצאות המערער בסך של 6,000 ש"ח.

10

11

ערעור לבית המשפט המחוזי - על פי חוק בתוך 45 ימים ובשאלה משפטית בלבד.

12

13

ניתן היום, ג' אדר תשע"ה, 22 בפברואר 2015, בהעדר הצדדים.

14

15

עו"ד דן יערי, חבר וועדה

16

17

18

ד"ר עמנואל כץ, חברה וועדה

19

20

21

שי משה מזרחי, יו"ר הוועדה

22

23

24

חתימה

25